

knjižnica
DOMŽALE

**LETNI NAČRT NAKUPA
KNJIŽNIČNEGA GRADIVA
V LETU 2012**

mag. Barbara Zupanc Oberwalder, direktorica

Apolonija Pavšek, vodja nabave

Domžale, oktober 2011

LETNI NAČRT NAKUPA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA V LETU 2012

1	OKOLJE DELOVANJA KNJIŽNICE DOMŽALE	3
2	POS LANSTVO KNJIŽNICE DOMŽALE	6
3	CILJI, KI JIH ŽELIMO DOSEČI Z NAČRTOVANIM NAKUPOM KNJIŽNIČNEGA GRADIVA	7
4	INFORMACIJSKE, IZOBRAŽEVALNE, RAZISKOVALNE IN KULTURNE POTREBE OKOLJA	11
5	POSEBNE IN ZNAČILNE POTREBE OKOLJA	12
5.1	Dodatne dejavnosti knjižnice za spodbujanje kakovostnega branja	13
6	NABAVA GRADIVA	15
6.1	Darovi	17
6.2	Letni nakup knjižničnega gradiva	17
7	DOSTOPNOST KNJIŽNIČNEGA GRADIVA	19

1 OKOLJE DELOVANJA KNJIŽNICE DOMŽALE

Knjižnica Domžale pokriva pet občin, in sicer Domžale, Lukovica, Mengeš, Moravče in Trzin, s skupno površino 240 km² (1,1% površine Slovenije) in 54.900 prebivalci (2,7% Slovenije). Iz primerjave poseljenosti (prebivalci/km²) lahko ugotovimo, da gre za tri občine z zgoščeno poselitvijo, in sicer Domžale, Mengeš in Trzin (300-460 prebivalcev/ km²) ter dve občini z redkejšo poselitvijo, in sicer Lukovica in Moravče (70 oz. 80 prebivalcev/ km²). Slednji dve imata značilnosti razpršene poselitve in posledično ruralnega značaja.

Naravni prirast se giblje med 2,3 (Mengeš) in 8,8 (Trzin), skupni prirast pa med 12,7 (Lukovica) in 26,3 (Trzin) na 1000 prebivalcev (povprečje v RS je naravni prirast 1,5 in skupni prirast 7,2). Statistični kazalniki potrjujejo dejstvo, da se zaradi ugodnejših cen nepremičnin in neposredne bližine Ljubljane v predmetne občine naseljuje več mladih parov in družin, kar je razvidno tudi iz kazalnika povprečne starosti, ki se giblje med 37,6 let (Moravče) in 40,1 leto (Mengeš), pri čemer je slovensko povprečje 41,4 leta. Tudi indeks staranja (razmerje med številom prebivalcev nad 65 let in številom prebivalcev pod 15 let) je precej ugodnejši od slovenskega povprečja, saj znaša med 74 (Trzin) in 98 (Mengeš), pri čemer je slovensko povprečje 118.

Kazalniki se odražajo tudi v številu tako vrtcev in osnovnih šol kot tudi številu otrok v vrtcih, osnovnih šolah, pa tudi dijakov in študentov. Na območju petih občin je 22 vrtcev (2,5% RS) z 2.065 otroki (2,9% RS) ter 11 osnovnih šol s 4.950 osnovnošolci (3% RS). V Domžalah je tudi srednja šola in gimnazija ter izpostava Biotehniške fakultete. V petih občinah je tako 2.554 dijakov (3% RS) ter 3.245 študentov (2,8% RS). Tako po številu študentov (60) kot diplomantov (10) na 1000 prebivalcev presega slovensko povprečje (56 oz. 9). V Domžalah uspešno deluje tudi Univerza za tretje življenjsko obdobje – Lipa.

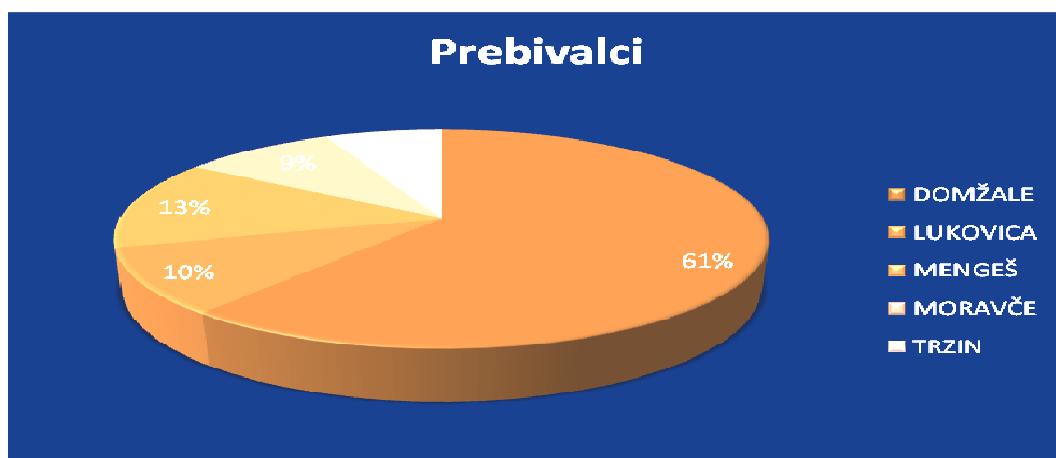
Na območju je tudi Osnovna šola Roje, kjer izvajajo vzgojo in izobraževanje otrok s posebnimi potrebami. Šolo je ustanovilo pet občin (Domžale, Lukovica, Mengeš, Moravče in Trzin), v šolo pa je vključenih 14 otrok - rejencev iz raznih krajev Slovenije, ki so našli svoj novi dom pri številnih rejniških družinah na območju Domžal, Lukovice in Moravč. Na območju Občine Mengeš je tudi Samostojni socialno-varstveni zavod Varstveno delovni center INCE Mengeš.

LETNI NAČRT NAKUPA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA V LETU 2012

Po uradnih statističnih podatkih je 1.1.2011 na tem območju prebivalo naslednje število prebivalcev:

občina	vsi prebivalci	otroci do 14.leta
DOMŽALE	33.936	5.650
LUKOVICA	5.422	964
MENGEŠ	7.374	1.147
MORAVČE	5.033	950
TRZIN	3.844	680
Skupaj	55.609	9.391

Glede na uredbo o območjih, ki se štejejo za demografsko ogrožena območja v RS (Ur. L. št. 19/99) ima Občina Domžale 9 takih naselij, Občina Lukovica 29 in Občina Moravče 17.

Knjižnica Domžale je osrednja knjižnica za območje že omenjenih petih občin, ki skrbi za usklajevanje nabavne politike gradiva na svojem območju, spremlja in usmerja strokovno delo na podlagi dogovorjene knjižničarske politike in neposredno pregleduje delo krajevnih knjižnic, skrbi za strokovno izpopolnjevanje knjižničarskih delavcev, svetuje, zbira podatke o delovanju knjižnic na svojem območju in vodi njihov razvid.

LETNI NAČRT NAKUPA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA V LETU 2012

Osrednja knjižnica je nosilka knjižničnega informacijskega sistema, zato organizira knjižnično informacijsko službo za dogovorjene naloge, ima lastno bazo podatkov, se povezuje z drugimi informacijskimi centri v lastnem sistemu ter vodi in organizira medknjižnično izposajo.

Največja skrb osrednje knjižnice je koordinacija dela vseh tipov knjižnic na svojem območju, ki naj bi zagotavljala racionalen dostop do informacij in knjižničnega gradiva po načelu: pravo gradivo v pravi obliki, pravemu uporabniku, ob pravem času, na pravo mesto.

Pri svojem delu se Knjižnica Domžale povezuje s Centrom za razvoj knjižničarstva pri NUK, z osrednjo območno knjižnico Mestna knjižnica Ljubljana, Združenjem splošnih knjižnic in ZBDS.

2 POSLANSTVO KNJIŽNICE DOMŽALE

Sodobna knjižnica je vozlišče lokalne skupnosti. Knjižnica kot ustanova ima pomembno vlogo v lokalnem okolju. Vse spremembe in novosti, ki jih uvaja in poudarja zasnova domžalske knjižnice podpirajo štiri osnovne vloge sodobne knjižnice: kulturno, informacijsko, izobraževalno, s poudarjeno udeležbo v procesu vseživljenjskega učenja ter socialno. Glede na potrebe po komunikaciji dodajamo še peto: knjižnica kot komunikacijsko središče, pa naj gre za tehnološko, informacijsko vozlišče ali pa samo za prijeten, odprt prostor, kjer se ljudje radi srečujejo.

Domžalska knjižnica je zasnovana na najboljši možni združitvi njenih klasičnih nalog (izposoja knjižničnega gradiva, spodbujanje in promocija branja), sodobnih potreb uporabnikov in zahtev okolja (novi mediji in informacijski viri, izobraževanje, informacijska pismenost, občutek za pripadnost lokalni skupnosti, podpiranje etnične, kulturne in jezikovne raznolikosti, druženje), tako da uporabnikom nudi prijazno in vzpodbudno okolje za raznovrstne dejavnosti.

Knjižnica s svojim delovanjem pomembno prispeva k družbenemu, gospodarskemu, kulturnemu in socialnemu razvoju okolja.

3 CILJI, KI JIH ŽELIMO DOSEČI Z NAČRTOVANIM NAKUPOM KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

Cilj Knjižnice Domžale predstavlja pokrivanje obstoječih in nastajajočih informacijskih potreb in pričakovanj okolja, ki ga operacionaliziramo vsaj skozi dva aspekta:

- skozi zagotavljanje pogojev za razvoj ustanove v smislu optimizacije njene ponudbe
- skozi takšno usmerjanje razvoja knjižnice, ki bo krepilo njen množični značaj, s čimer ji bo tudi v prihodnje zagotovljena vloga nepogrešljivega dejavnika v življenju skupnosti, ki ji je namenjena.

Osrednja knjižnica Knjižnica Domžale bo z lastnim gradivom in z gradivom, do katerega bo posredovala dostop, ter z različnimi drugimi dejavnostmi in storitvami, delovala kot:

informacijsko središče: s knjigami, brošurami, revijami in časniki, članki, katalogi, enciklopedijami in leksikoni, z zakupljenimi in javnimi podatkovnimi viri na internetu posreduje splošne informacije o občinah ustanoviteljicah in širšem področju ter tudi specialne informacije za posamezne vrste uporabnikov, od otrok do podjetij;

aktualna domoznanska zbirka, saj zbira in hrani gradivo ter omogoča dostop do njega za lokalne študije;

kulturno središče: prireditve za otroke (ure pravljic, pogovori o knjigah, lutkovne predstave, igralne ure, bibliopedagoško delo, bralna značka Pravljični palček, razstave), mladostnike in odrasle (predstavitve domačih avtorjev in njihovih del, potopisna predavanja, sodelovanja z društvi, šolami in organizacijami); vse te dejavnosti skupaj s knjižničnim gradivom omogočajo drugačno, kvalitetno preživljanje prostega časa;

izobraževalno središče: poljudno in strokovno gradivo z različnih področij, priročniki, jezikovni tečaji, učbeniki in možnost uporabe osebnih računalnikov za pisanje in tiskanje besedil podpirajo izobraževanje na vseh stopnjah ter omogočajo vseživljenjsko učenje;

socialno središče: knjižnično gradivo, prireditve, dostop do elektronskih podatkovnih virov, interneta in elektronske pošte ter uporaba osebnih računalnikov so namenjeni vsem prebivalcem občin ne glede na starost, spol, socialno pripadnost ali ekonomsko moč, s čimer se zmanjšujejo socialne razlike med bogatimi in revnimi prebivalci. Posebno pozornost bomo še naprej posvečali otrokom in mladostnikom, pa tudi starejšim, ki zaradi bolezni ali invalidnosti knjižnice ne morejo obiskati.

LETNI NAČRT NAKUPA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA V LETU 2012

Knjižnica Domžale je središče lokalne skupnosti, ki si želi gospodarskega in socialnega uspeha. Ker knjižničarstvo pozna le en dejavnik trženja svoje dejavnosti – ljudi – se bomo še naprej posvečali skrbi za bralca.

Branje tudi – ali pa predvsem - v dobi informacijske tehnologije ostaja osnova za funkcionalno in informacijsko pismenost. Knjižnica, ki s svojim pregledno in premišljeno urejenim gradivom ter celotno dejavnostjo slehernemu posamezniku omogoča vseživljenjsko izobraževanje, pomeni temelj graditve kvalitetnega življenja posameznika. Vsakemu uporabniku je omogočeno stalno usposabljanje za zasebno in poklicno življenje, s čimer postaja bolj konkurenčen na trgu dela. Knjižnica je tudi prostor druženja in srečavanj ljudi najrazličnejših starosti, poklicev in prepričanj. Je prostor, ki presega razlike in združuje, to pa še kako opravičuje sredstva, ki jih lokalna skupnost vlaga v njeno delovanje in razvoj.

(11. čl. pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe, ur. l. rs št. 73/03 in standardi za splošne knjižnice, 2005):

»Splošna knjižnica naj zagotavlja raznovrstno gradivo v različnih oblikah in ustreznem številu, da zadovolji potrebe in želje lokalne skupnosti. Zbirka knjižničnega gradiva odraža kulturo lokalne skupnosti in družbe. Splošna knjižnica naj sledi razvoju novih oblik gradiva in novih načinov dostopa do informacij. Ne glede na obliko naj bodo informacije dostopne takoj, ko je mogoče. Zbiranje in posredovanje lokalnih informacijskih virov in gradiva je bistvenega pomena«.

Knjižnica Domžale svojim uporabnikom ponuja širok izbor knjižničnega gradiva, ki ustreza njihovim potrebam po informacijah in željam po izobraževanju, kulturi in razvedrilu. Izbor gradiva je namenjen tako posameznim uporabnikom kot skupinam in organizacijam v okolju za zadovoljevanje njihovih vsakdanjih potreb, kot tudi stalnemu dvigovanju kakovosti življenja v lokalni skupnosti.

Kriteriji nabavne politike želijo doseči naslednje cilje:

- prebivalcem območja omogočiti dostop do informacij in znanja, ki jih potrebujejo pri formalnem in neformalnem izobraževanju, raziskovanju, kulturnem udejstvovanju, vseživljenjskem učenju in kakovostni izrabi prostega časa,
- pridobiti večino naslovov slovenske knjižne produkcije, s poudarkom na slovenskih avtorjih in prevodih kakovostnih tujih del,

LETNI NAČRT NAKUPA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA V LETU 2012

- oblikovati zbirko v vseh enotah Knjižnice Domžale, ki po obsegu in vsebini ustreza določilom Standardov za splošne knjižnice in Nacionalnega programa za kulturo,
- ponuditi primerno gradivo tudi skupinam prebivalcev s posebnimi potrebami (slepi, invalidi, ostareli, otroci, mladi, brezposelni...),
- z izborom gradiva dvigati kakovost knjižnične zbirke in s tem spodbujati bralno kulturo,
- ustvariti želimo kvalitetno domoznansko zbirko za območje občin Domžale, Lukovica, Mengeš, Moravče in Trzin,
- ustrezno dopolniti vsa strokovna področja,
- zagotoviti ustrezno število izvodov glede na potrebe in pričakovanja uporabnikov v celotni knjižnični mreži,
- dopolniti zbirko z vsaj 15% gradiva, ki ga sofinancira Javna agencija za knjigo,
- z aktualno knjižnično zbirko pridobiti nove člane,
- omogočiti dostop do svetovnih virov informacij, zlasti s pomočjo elektronskih publikacij in interneta,
- zagotoviti kvaliteten obseg dnevnega časopisja in periodike za različne skupine uporabnikov,
- izbrati na trgu najboljšega ponudnika posameznega naslova,
- ažurno pridobivati gradivo.

Oblikovanje knjižnične zbirke je zahteven in dolgoročen process, ki ga izvajamo v skladu z zakonskimi in strokovnimi priporočili:

- Zakon o knjižničarstvu (Ur.l. RS, št. 87/2001)
- Zakon o uresničevanju javnega interesa na področju kulture (Ur. L. RS, št. 96/2002)
- Pravilnik o pogojih izvajanja knjižnične dejavnosti kot javne službe (Ur. L. RS, št.73/2003)
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnice (Ur. l. RS, št.29/2003)

LETNI NAČRT NAKUPA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA V LETU 2012

- Standardi za splošne knjižnice 2005-2015 (Nacionalni svet za knjižnično dejavnost, 2005)

- Nacionalni program za kulturo (2008-2011)

- IFLA/UNESCO manifest o splošnih knjižnicah (1994)

4 INFORMACIJSKE, IZOBRAŽEVALNE, RAZISKOVALNE IN KULTURNE POTREBE OKOLJA

Pri dopolnjevanju naše zbirke v največji meri upoštevamo informacijske, izobraževalne, raziskovalne in kulturne potrebe našega okolja.

Informacijske potrebe naših uporabnikov zadovoljujemo z nakupom splošnih informativnih gradiv, splošnega informativnega periodičnega tiska (vključno s pomembnejšimi tujimi časniki), gradiv z informacijami za poznavanje lokalnega okolja in informacijami javnega značaja.

Izobraževalne potrebe naših uporabnikov zadovoljujemo z nakupom gradiva najrazličnejših strokovnih področij in različnih stopenj zahtevnosti. Zbirko dopolnjujemo z gradivi na različnih medijih. Gre za temeljno literaturo posameznih strokovnih področij v slovenskem jeziku. Področja, ki so v slovenskem jeziku slabo zastopana, pa nadgrajujemo z deli v tujih jezikih (predvsem v angleškem).

Za raziskovalne potrebe naših uporabnikov dopolnjujemo in skrbno zbiramo domoznansko gradivo s področja petih občin, ki jih pokrivamo in kupujemo gradiva z različnih strokovnih področij, ki teme obravnavajo bolj poglobljeno.

Kulturne potrebe naših uporabnikov pa zadovoljujemo z nakupom:

- kvalitetnega leposlovja domačih in prevedenih tujih avtorjev,
- nagrajeno leposlovje (ki ga tudi posebej označujemo z ustreznimi nalepkami), svetovno klasiko,
- leposlovje v tujih jezikih (angleškem, nemškem, italijanskem, francoskem, španskem, ruskem, hrvaškem, srbskem...),
- mladinsko leposlovje z višjo literarno in ilustracijsko vrednostjo,
- kvalitetno filmsko in glasbeno gradivo različnih zvrsti in žanrov,
- aktualne domače in tuje revije in časnike z literarnimi in strokovnimi besedili

5 POSEBNE IN ZNAČILNE POTREBE OKOLJA

Značilne potrebe ustvarjajo naši uporabniki glede na njihovo starostno, izobrazbeno in socialno strukturo. Pri nakupu gradiva upoštevamo te skupine, spremljamo njihove želje in potrebe in se prilagajamo njihovim posebnim značilnostim.

V leto 2010 smo zabeležili naslednjo starostno strukturo naših aktivnih članov:

mladina do 15. leta	odrasli	skupaj
5.540	15.306	20.846

Tako smo pri izboru mladinske literature pozorni na: velike tiskane črke, knjige za bralce – začetnike, knjige za dislektike, skrajšane izdaje literarnih del v tujih jezikih, strokovno gradivo, ki na poljuden način razlaga pojme, literarna dela, ki so v pomoč pri reševanju problemov, glasbo, pravljice, risanke za različne starostne stopnje, aktualne revije z literarnimi in prostočasnimi vsebinami. Predvsem pa smo pozorni na estetsko, literarno in vzgojno vrednost gradiva.

Pri izboru literature za odrasle smo pozorni na: leposlovje različnih zvrsti domačih in tujih avtorjev, kakovostna in nagrajena dela, srednješolsko obvezno branje, tujejezična klasična in sodobna dela, temeljna strokovna dela različnih področij, poljudno literaturo za osebno rast, vseživljenjsko izobraževanje, skrb za zdravje, reševanje problemov, leposlovje z večjimi črkami za slabovidne, zvočne knjige, kvalitetno filmsko in glasbeno produkcijo, elektronske podatkovne zbirke, širok izbor domačega in tujega periodičnega tiska.

Knjižnica Domžale nudi svojim uporabnikom tudi redno mesečno izobraževanje informacijskega opismenjevanja tako za mlade kot za starejše uporabnike. Seznanjamo jih z iskalno bazo COBISS in brskanjem za splošnimi informacijami po spletu, da bodo znali sami poiskati čim več zelenih informacij

5.1 *Dodatne dejavnosti knjižnice za spodbujanje kakovostnega branja*

Na Oddelku za otroke in mladino poleg rednih bibliopedagoških dejavnosti za vrtce in osnovne šole, prirejamo:

- PRAVLJIČNI PALČEK: predšolska bralna značka Knjižnice Domžale, ki jo oblikujejo bibliotekarji mladinskega oddelka in vanj vključijo kakovostno gradivo za to starost. V ta projekt se že nekaj let vključujejo skoraj vsi vrtci in 1. razredi osnovnih šol iz vseh občin
- PRAVLJIČNI POTEPIN je zanimiva oblika približevanja kakovostnega gradiva najmlajšim uporabnikom knjižnice, saj si v pravem otroškem nahrbtniku izposodijo različne knjige po izboru strokovnih delavcev
- RASTEM S KNJIGO: sodelujemo v nacionalnem projektu za sedmošolce
- BRALNI KLUB pripravljamo skupaj z osnovnimi šolami za učence tretjih razredov. Otroci se vsak teden posvečajo v šoli branju in knjigam, enkrat mesečno pa jim v knjižnici pripravimo srečanje s pisateljem/ico, pesnikom/ico ali ilustratorjem/ko
- ZAPLEŠIMO V PRAVLJICO je projekt, ki smo ga zasnovali skupaj s Plesno šolo Miki. Namenjen je predšolskim otrokom in otrokom prve triade osnovne šole. Otroci najprej poslušajo pravljico, nato pa pravljico pod vodstvom plesnega animatorja še zaplešejo in jo tako na novo ustvarijo
- GIBALNA IGRALNICA: poteka v sodelovanju s Plesno šolo Miki. Namenjena je malčkom od 18. meseca do tretjega leta. Malčki se naučijo novih gibov in orientacije v prostoru, knjižnico pa spoznajo kot prostor druženja. Staršem po končani igralnici pripravimo knjige v povezavi z vzgojo najmlajših in knjige, ki jih priporočamo otrokom njihove starosti
- DRUŽINSKA LUTKOVNA USTVARJALNICA je namenjena mlajšim otrokom in njihovim staršem. Temelj je vedno pravljica, ki jo animatorji uprizorita z lutkami. Sledi ustvarjalnica, kjer otroci skupaj s starši izdelajo lutke, nato pa pravljico tudi poustvarijo
- ZLATE HRUŠKE: označili smo knjige z nalepko »zlata hruška«, ki so jo prejele najkakovostnejše knjige za otroke in mladino po izboru Pionirske – centra za mladinsko književnost in knjižničarstvo pri MKL
- RAZSTAVE: pripravljamo različne razstave po tematiki, pomembnih dogodkih v svetu književnosti in tako vabimo ljudi k izposoji teh knjig
- ČUDEŽNI KOVČEK: otrokom skušamo približati knjige na nekoliko drugačen način, skozi igro z lutkami. Pripravili smo tri kovčke z lutkami iz treh klasičnih pravljic. V kovčke smo poleg lutk iz omenjenih pravljic dodali še istoimenske knjige, DVD, zgoščenko in knjigo za starše. Čudežni kovček vabi tako otroke kot starše, da »pobegnejo« v svet pravljic in igre

Na Oddelku za odrasle spodbujamo h kakovostnejšemu branju z:

- **OKUSIMO BESEDO:** bralna značka Knjižnice Domžale za odrasle, ki so jo oblikovali bibliotekarji odraslega oddelka in zajema leposlovno (romani, eseji in poezija) in strokovno gradivo
- **OKUSIMO BESEDE:** gre za sodelovanje z Univerzo za tretje življenjsko obdobje Domžale. Skupaj smo pripravili bralno značko za njihove člane – v slovenščini, angleščini, nemščini, italijanščini, francoščini, španščini in ruščini
- **FILOZOFSKI VEČERI:** sodelujemo z dr. Dušanom Rutarjem, ki s svojim podajanjem na filozofskih večerih promovira in približuje strokovno literaturo z različnih področij
- **PRAVLJICE ZA ODRASLE:** odločili smo se za branje in analiziranje pravljic in jih tako predstaviti odrasli javnosti. Odziv je zelo velik in dober
- **BRALNI KROG:** zaključena skupina se srečuje in pogovarja o kakovostni slovenski in tuji literaturi
- **RASTEM S KNJIGO:** sodelujemo v nacionalnem projektu za prve letnike srednjih šol
- **LITERARNE NAGRADE:** v Sloveniji nagrajene knjige označujemo z nalepko na hrbtu knjige, ki opozarja naše uporabnike na kakovostno branje po mnenju literarne stroke
- **RAZSTAVE:** redno spremljamo dogodke s področja literature in pomembne izpostavimo v obliki male razstave in tako na ta način povabimo uporabnike k izposoji določene literature
- **S KNJIGO NA POTEPI:** v poletnih mesecih ponudimo našim bralcem v priročnih vrečkah izbor treh kakovostnih knjig po izboru naših bibliotekarjev
- **S KNJIGO NA BAZEN:** v poletnih mesecih ponujamo manjšo zbirko knjig in revij na domžalskem kopališču vsem, ki preživljajo prosti čas ob bazenu
- **S KNJIGO V PARK:** povezali smo se z Arboretumom Volčji Potok, kjer smo ustvarili zbirko literature za vse obiskovalce njihovega parka

6 NABAVA GRADIVA

Knjižnično gradivo obsega knjižno in neknjižno gradivo, serijske publikacije in elektronske vire.

Standardi za splošne knjižnice določajo kriterije za obseg knjižnične zbirke in letni prirast gradiva. Splošna knjižnica tako dopolnjuje knjižnično zbirko z lastnim prirastom z najmanj 250 izvodi knjig na 1.000 prebivalcev in najmanj 25 izvodi neknjižnega gradiva na 1.000 prebivalcev.

Standardi za splošne knjižnice določajo tudi ustrezen izbor gradiva, ki se ga skušamo držati v vseh enotah Knjižnice Domžale:

- 40 % naslovov leposlovja
- 60 % naslovov strokovnega gradiva
- 30 % naslovov gradiva za otroke in mladino

V Knjižnici Domžale glede na priporočila standardov za splošne knjižnice, Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe, obisk in izposajo knjižničnega gradiva ter stopnjo razvitosti knjižnice v prihodnjem letu planiramo sledečo nabavo knjižničnega gradiva:

	KNJIGE	NEKNJIŽNO GRADIVO	SKUPAJ
DOMŽALE	8.484	848	9.332
LUKOVICA	1.356	136	1.492
MENGEŠ	1.844	184	2.028
MORAVČE	1.258	126	1.384
TRZIN	961	96	1.057
Skupaj	13.903	1.390	15.293

Pri izboru knjižničnega gradiva smo pozorni na:

- informacijske, izobraževalne, raziskovalne in kulturne potrebe okolja
- značilne in posebne potrebe okolja
- razvijanje bralne kulture in informacijske pismenosti
- aktualnost knjižničnega gradiva
- zastopanost knjižničnega gradiva na različnih medijih
- zastopanost različnih tematskih področij
- načrtovano število enot gradiva na prebivalca
- enako dostopnost gradiva za vse prebivalce na območju

Pri izboru gradiva za uvrščanje v našo zbirko si pomagamo z:

založniškimi programi, reklamnimi gradivi založb, oglednimi izvodi dobaviteljev, recenzijami v dnevnem tisku, priporočilnimi seznamami, željami naših uporabnikov, CIP zapisi...

Pri določanju števila izvodov upoštevamo:

ugled avtorja, recenzije v dnevnem tisku, literarni kakovosti, subvencioniranosti, kvaliteti vezave, pomembnosti teme, ceni, pogostosti uporabe, interes uporabnikov...

Za izbor in nakup knjižničnega gradiva sta odgovorni vodja nabave in direktorica knjižnice. Pri izboru pa sodelujejo bibliotekarji – informatorji, torej strokovni delavci knjižnice, ki so vsakodnevno v stiku z uporabniki in njihovimi potrebami.

6.1 Darovi

Knjižnica Domžale dopolnjuje svojo zbirko tudi z darovi uporabnikov. Darovalci podpišejo izjavo, s katero nam dovoljujejo samostojno odločati ali bomo njihovo gradivo uvrstili v našo zbirko in v katero enoto. Na ta način nadomeščamo naše poškodovano, izgubljeno ali odpisano gradivo z boljše ohranjenimi darovanimi izvodi.

6.2 Letni nakup knjižničnega gradiva

Knjižnica Domžale svojo zbirko dopolnjuje z nakupom raznovrstnega gradiva, ki ga pridobivamo s široko mrežo založb in njihovih zastopnikov, ki nam ažurno dostavljajo novosti na ogled. Strokovna komisija, upošteva potrebe naših uporabnikov in priporoči standardov, odloči, katero gradivo bomo kupili in v koliko izvodih.

Zagotavljamo zastopnost publikacij najmanj 50-ih slovenskih založb.

V letu 2012 načrtujemo 0,25 enote knjižnega gradiva na prebivalca.

Da zadostimo potrebam vseh uporabnikov, naročamo serijske publikacije z vseh področij. Planiramo nakup 295 naslovov v osrednji knjižnici in povprečno 40 naslovov v njenih organizacijskih enotah.

V zbirki filmov kupujemo predvsem evropske nagrajene filme, visokokvalitetne hollywoodske filme in klasične filme vseh obdobj. Glasbo na CD-jih oblikujemo v zbirko »večne« glasbe, tj. klasična glasba, jazz, etno, ter ostale popularne glasbe, ki je kakovostnejša.

V letu 2012 načrtujemo 0,03 enot neknjižnega gradiva na prebivalca.

Tudi v letu 2012 bo naša nabavna politika zadostila kriterijem Standardov za splošne knjižnice. To pomeni, da bomo izpopolnjevali zbirko s 60 % strokovnega gradiva in 40 % leposlovnega. Oddelku za otroke in mladino bomo namenili 30 % vsega gradiva, če bo le knjižna produkcija to dovoljevala. V poplavi mladinske literature namreč opažamo velik porast nekvalitetne literature, ki se ji bomo skušali v letu 2012 izogniti oz. je kupiti čim manj. Pomagamo si tudi s priročniki za branje kakovostnih mladinskih knjig, ki jih izdaja Mestna knjižnica, Pionirska – Center za mladinsko književnost in knjižničarstvo.

Teh odstotkov se v Osrednji knjižnici že nekaj let držimo, problem skupnega odstotka celotne zbirke z enotami je le v umeščenosti v okolje nekaterih naših enot. Kot je omenjeno že na

LETNI NAČRT NAKUPA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA V LETU 2012

začetku, dve enoti delujeta v ruralnem okolju (Moravče in Lukovica). Tudi tam se trudimo razvijati bralno kulturo, promovirati kakovostno knjižnično gradivo, vključevati določen delež subvencioniranih knjig in bralcem približati slovenskega avtorja. Vendar pa kakovostna zbirka še ne zagotavlja uspeha na področju bralne kulture pri taki strukturi prebivalstva. Pomemben je pristen stik z bralcem in upoštevanje njegovih želja, saj le tako zagotovo poskrbimo, da se bo vrnil. Doseči cilj in zagotoviti gradivo v različnih oblikah in pri tem upoštevati določeno razmerje med strokovnim gradivom in leposlovjem za enote ne bo lahko, saj na ta račun lahko določno vrsto uporabnikov tudi izgubimo.

Vsako leto v nakup vključimo večino naslovov publikacij, ki jih sofinancira Javna agencija za knjigo, in tudi v letu 2012 je naš plan enak.

V zadnjih letih smo pričeli z oblikovanjem oz. urejanjem domoznanske zbirke (v zadnjih letih smo je veliko tudi digitalizirali), kar zahteva veliko dela in financ, da bomo lahko uporabnikom približali ustvarjalnost sokrajanov na vseh področjih. Načrtujemo nakup starih razglednic in ostale publikacije z našega območja.

Načrtujemo tudi nakup gradiva, kjer smo opazili vrzeli oz. zastarelo gradivo v naši zbirki:

stripi, zemljevidi, notno gradivo, referenčno gradivo

Gradivo nameravamo pridobiti po naslednjem planu:

Enota	2012	Od tega z nakupom
Domžale	9.332	8.178
Lukovica	1.492	1.043
Mengeš	2.028	1.998
Moravče	1.384	1.280
Trzin	1.057	901
Skupaj	15.293	13.400

Približno 1893 enot gradiva bomo pridobili z darovi naših uporabnikov, s katerimi nadomeščamo poškodovano, izgubljeno ali odpisano gradivo iz naše zbirke.

Ker so v letu 2012 predvidena zmanjšana finančna sredstva z Ministrstva za kulturo in ene občine za nakup knjižničnega gradiva, bomo verjetno morali zmanjšati število izvodov posameznih naslovov.

Plan števila izvodov v letu 2012 se torej lahko spremeni.

7 DOSTOPNOST KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

Knjižnična javna služba je namenjena temu, da na celotnem območju delovanja zagotovi enakomeren in enakopraven dostop do knjižničnega gradiva, informacij in storitev, zato skuša knjižnica organizirati odprtost posameznih knjižnic in izposojevališč tako, da je ta časovno in po obsegu prilagojena potrebam večine ljudi v posameznem okolju.

Zagotavljamo dostop do vseh vrst gradiva in za vse skupine uporabnikov. Omogočamo jim:

- brezplačen dostop do knjižnične zbirke v prostorih knjižnice in izposoji na dom
- dostop do gradiva iz drugih knjižnic po medknjižnični izposoji
- brezplačen dostop do interneta
- brezplačen dostop elektronskih podatkovnih zbirk
- brezplačen dostop do knjižničnih katalogov

Osrednja knjižnica bo kot v preteklih letih odprta 65 ur tedensko, njene organizacijske enote pa 100% v skladu z Uredbo o osnovnih storitvah knjižnice.

Načrtovani delež organizacijskih enot z dostopom do vzajemnega kataloga je 83,34%, saj le Potujoča knjižnica – zaradi omejitev s strani IZUMa - nima dostopa. V našem primeru gre namreč za posebnost, saj si bibliobus delimo z Matično knjižnico Kamnik, kar pomeni, da je gradivo iz zbirk obeh knjižnic. Tako IZUM še ni uspel omogočiti računalniške izposoje iz dveh različnih fondov v enem okolju.

Glede na stalni porast članov knjižnice, v letu 2012 načrtujemo 38% včlanjenih prebivalcev našega območja.